

RITA SPIJKER

Ver van mij

Rita Spijker
VER VAN MIJ

ROSA

‘ZE IS DEENS.’ TRIOMFANTELIJK BUIGT JESSICA ZICH OVER DE tafel naar ons toe. Ze werpt een schuine blik op de hoogblonde vrouw die een volgeladen dienblad voor een jonge zwarte man neerzet en tegenover hem plaatsneemt. Alle ogen van de hotelgasten zijn op het stel gericht. Men fluistert en loert, verholen of onbeschaamd openlijk. Even later verschijnt ook een meisje met een dienblad. Het is overduidelijk de dochter van de vrouw. Blond, net zo lang als moeder maar minstens vijf maten dunner. Het ultrakorte broekje accentueert de lengte van haar gebruinde benen. Het witblonde haar en de goudgebruinde huid van mensen uit het hoge noorden.

‘Hoe kan zo’n vrouw? Met haar dochter erbij. Dat kind is bijna net zo oud als die jongen!’ sist Simone. ‘Hij heeft waarschijnlijk een voorkeur voor vlezig. Dat hebben toch de meeste Afrikanen? Vlezig, en het liefst meerdere, als

hun religie polygamie toestaat. De dochter is hem natuurlijk veel te mager.’ Simone schuift met een stukje brood restjes roerei op een hoopje midden op haar bord. Ze snuift verontwaardigd als ze uitgesproken is.

‘Moeders bankrekening zal ongetwijfeld ook een rol spelen.’ Jessica praat op samenzweerderige toon terwijl ze opzij gluurt en een sinaasappel pelt. Dat gaat onhandig met haar lange nepnagels. Het botermes werkt ook niet mee.

‘Hoe weet je dat ze Deens is?’ Het komt er onnozeler uit dan ik het bedoel.

‘Ach Rosa, dat is toch gewoon een kwestie van de juiste vraag aan de juiste persoon stellen. Toevallig liepen ze langs toen ik mijn sleutel haalde bij de balie. Ik zag de receptioniste, die één-meter-negentig schoonheid met die waanzinnige bos haar, ineens een beetje stiekem langs me heen kijken. Achter mij wandelden ze met z’n drieën naar buiten. Toen heb ik rechtstreeks gevraagd wat zij daarvan vond.’ Jessica wijst met de punt van haar mes naar het onderwerp van gesprek.

‘O, en toen antwoordde ze dat mevrouw Deens is. Alsof dat iets verklaart.’ Simone klinkt geïrriteerd. Met snelle halen plukt ze stukjes van een wit broodje.

Jessica trekt haar wenkbrauwen op. ‘Het merendeel van de vrouwen die hier een jongen oppikken, is Scandinavisch. Of Engels. Hoewel de Engelsen van oudsher liever een eind verderop aan de kust zitten.’ Met haar lange nagels trekt Jessica nu de oranje partjes uit elkaar. ‘Kijk toch hoe zoet. Echte liefde!’ Ze grijnst en gebaart met een hoofdknik naar de tafel van de Deense.

Over de tafel heen houden de vrouw en de jongen elkaars hand vast. De dochter hangt achterover in haar stoel. Met haar blik naar de grond gericht zuigt ze aan het rietje in haar flesje sap. De ogen van de zwarte jongen met de enorme bos bijeengebonden rastahaar lijken vastgeklonken aan de lichte ogen van de vrouw tegenover hem. Ze zitten stil, het enige wat beweegt zijn de donkere vingers die in een ritmische beweging over haar bleke hand strijken. Onder zijn stoel zie ik de glimmend nieuwe sportschoenen aan zijn voeten.

‘Jullie nog een sapje? Koffie?’ Abrupt schuif ik mijn stoel naar achteren.

‘Ja graag, koffie. Sap heb ik al meer dan genoeg.’ Jessica likt haar druipende vingers af.

Ik zal een extra servet voor haar meenemen. ‘En jij, Simone?’

‘Doe maar koffie.’ Ze gooit stukjes brood op de tegels. Een alerte koereiger vliegt onmiddellijk op van het hek rondom het terras in de tuin waar we ontbijten. De witte vogel landt pal naast mijn voeten en begint het brood razendsnel op te pikken.

‘Hier, kijken of hij dit ook lust.’ Jessica gooit een partje sinaasappel op de grond. De vogel kijkt er nauwelijks naar.

Ik loop tussen de terrastafels door, vlak langs het tafeltje van de Deense en haar vriendje, naar het ontbijtbuffet. In een bloeiende struik verderop bij de deur flitst het blauwgroen van een kleine zangvogel. Even blijf ik staan, in de hoop dat ik hem tussen het dichte gebladerte in het oog krijg. Ja! Metallic groen en geel oplichtend in het zonlicht

komt hij tevoorschijn. De gevorkte staart en de licht gebogen snavel steken prachtig scherp af tegen de blauwe ochtendlucht.

In een waaierende flits van kleur vliegt hij op. Als ik hem met mijn ogen volg, zie ik boven het hotel de gieren zweven. Geduldig gaan ze hun dagelijkse cirkelgang, als een meditatieve voorbereiding op het maal dat hun wacht.

‘*Did you loose something?*’ Er klinkt een lach door in de stem vlak naast me.

‘*Maybe some old dreams.*’ Wat flap ik er nu weer uit? Ik wil doorlopen maar de man steekt zijn hand naar me uit.

‘Ben je Nederlands?’ Vragend houdt hij zijn hoofd schuin. Ik had geen idee dat mijn Engels zo slecht is dat de eerste de beste Nederlander mij als landgenoot zou ontmaskeren. Ik knik bevestigend.

‘Nederlandse én vogelliefhebber misschien? Aangenaam, Ben Klamer.’ Uitgedost als een padvinder staat hij grijnzend naast me.

Ik neem zijn uitgestoken hand, aarzel geen seconde en antwoord: ‘Rosa Rood.’ Waarom ik mijn achternaam verzin, is me een raadsel, het is eruit voor ik het weet. Zei hij nou dat hij Ben Cramer heet? Op zijn forse buik prijkt een verrekijker.

‘Dat was de *beautiful sunbird*, die je zag. Een regelmatige bezoeker van deze tuin. Je eerste keer hier?’

Met zijn arm gebaart hij naar zijn tafelenoot. ‘Dit is Klaas. Wij komen hier al voor het zesde jaar. Dit keer doen we een combi-reis met Noord-Senegal. Als je eens wilt vogelen met kenners? *Welcome to join the club.*’

De handen van Klaas zijn de spreekwoordelijke kolen-schoppen. Mijn hand past er wel drie keer in. Verrast merk ik dat hij behoedzaam voelt hoeveel druk ik kan hebben. Klaas is een reus vergeleken bij de amper één meter zestig van Ben.

‘Je man of vriendin is natuurlijk ook welkom. Wij ontbijten iedere ochtend vaste tijd, negen uur vijftien stipt. Dan hebben we natuurlijk wel al een uurtje of twee veldwerk verricht.’ Klaas glimlacht, misschien om het enthousiasme van zijn vriend, misschien omdat hij mij aardig vindt. Misschien uit verlegenheid.

‘Ik zou koffie halen voor mijn vriendinnen. Bedankt voor de uitnodiging, een prettige dag.’

Zong Ben Cramer niet dat lied over een huilende clown?

Als ik over de drempel de eetzaal in stap, waait de koelte van de airconditioning me tegemoet. De eierbrigade staat met over elkaar geslagen armen achter de kookplaten te kletsen. Daarnaast sissen de laatste flensjes in de pan. Achter de warmhoudbakken met bonen en worst en spek staat niemand meer. Tegen tien is het ontbijt zo’n beetje afgelopen. De koereigers en enkele duiven durven nu zelfs een eindje naar binnen. Ook wat kleinere vogels doen zich te goed aan de ontbijtresten.

Op het merendeel van de tafels is het een enorme puinhoop. Er ligt zo veel overgebleven voedsel, half opgegeten of onaangeraakt, dat ik er niet zonder schaamte naar kan kijken. De mensen in Gambia gaan niet dood van de honger, heb ik me laten vertellen, maar ze lijden er wel aan. Ik tap koffie en schenk sap in een groot glas. De obers staan

uit te rusten, zij hebben er al een groot deel van hun werkdag op zitten. Als ik weer naar buiten loop, zie ik hoe de Deense en haar minnaar hand in hand het terras verlaten. Haar achterwerk schommelt in de vrolijke bloemenrok. In de zolen van de sportschoenen van de jongen zitten lampjes. Bij iedere stap die hij zet, lichten ze rood op. Ook zijn short en shirt lijken splinternieuw. Het lange rastahaar zit bijeengebonden in een staart die over zijn rug valt. Op enkele meters afstand loopt de dochter van de Deense te sms'en.

‘Er komt weleens iets uit de lucht vallen, Rosa. Pas maar op.’ Clown Ben spreekt me aan als ik langslowp en wijst naar een klodder vogelpoep naast zijn bord. ‘Maar zie, het is mijn pet die me heeft gered.’ Hij grijnst breed. Klaas lacht een beetje onbenullig mee. Zijn enorme handen liggen plat op tafel, aan weerszijden van zijn halfvolle koffiekop. Ik knik alleen maar even terug en loop door. Ik vraag me af wat voor vrouwen die twee thuis hebben.

Op het inmiddels bijna verlaten terras zijn enkele obers druk met het zo snel mogelijk afruimen van de tafels. De koereigers proberen de overgebleven etensresten weg te snaaien en maaien in hun haast het serviesgoed van de tafels. Van een naburige tafel klettert met veel kabaal een glas op de grond. De dader klappert wild met zijn vleugels, vliegt voor de vorm een eindje op en hervat zijn schranspartij. Een van de obers verjaagt de vogel met een wapperende theedoek. Jessica en Simone kijken lachend toe hoe ik, met mijn dienblad balancerend tussen twee handen, op ze af loop.

‘En, verliep de kennismaking met de heren naar wens?’ Simone pakt snel een kopje van het blad en scheurt een suikerzakje open. Ze kijkt me vragend aan. De huid van haar magere, lange gezicht is vlekkerig en roodverbrand. In tegenstelling tot Jessica ziet ze er onverzorgd uit. Arme Simone is herstellende van een langdurige burn-out. Over de oorzaak blijft ze vaag, maar over een maand gaat ze weer aan de slag als afdelingshoofd bij de gemeente. Alle drie zijn we voor het eerst in Gambia, maar Simone reist al alleen sinds ze op haar vierentwintigste weduwe werd. Daarna is ze nooit meer verliefd geweest, terwijl ze nu achtenveertig is. Onvoorstelbaar vind ik dat. Ik ken ze pas enkele dagen en toch zijn we verbazingwekkend open naar elkaar. De donkere wallen onder Simones ogen komen van onze avondjes doorzakken.

‘Nederlanders,’ zeg ik, ‘én vogelaars. We zijn uitgenodigd door de heren. Die grote is Klaas, die ander met die kijker op zijn buik heet Ben. Hij is de leukste thuis.’

Jessica drinkt haar koffie zwart met koffie, zoals ze zelf grappend zegt. Het vlammetje uit haar aansteker is net zo blauw als de lucht boven ons. Er kringelt een sliertje rook omhoog in de windstille lucht.

‘Je liep nét naar binnen toen een vogel vlak naast die pet scheet.’ Jessica blaast een ferme strook rook in de richting van de mannen. Ik kijk om en zie hoe Klaas en Ben opstaan. Dat had ik beter niet kunnen doen. Enthousiast zwaait Ben naar me, alsof we nu al oude bekenden zijn. Snel wend ik me af. Jessica zwaait wel terug. ‘Homo’s’, fluistert ze naar ons terwijl ze vriendelijk lachend wuift.

Plotseling zie ik de mannen in een vogelkijkhut, rug tegen buik, voor het oog op zoek naar vogels. Ik zie de grote handen van Klaas op de schouders van Ben liggen, handen die over de dikke buik naar beneden glijden. ‘Brrr.’ Ik schrik van mijn eigen geluid, neem snel een paar grote slokken sap en veeg mijn mond uitvoerig schoon met mijn servet. De vrouwen kijken me verbaasd aan.

‘Alles goed, Rosa? Kijk, daar gaat onze Deense. Met aanhang.’ Jessica weet alles wat ze zegt een spottend toontje mee te geven.

Het pad naar de hoofdingang van het hotel wordt door een lage bloeiende haag gescheiden van het ontbijtterraas waar wij zitten. Aan de andere kant van de haag is het een komen en gaan van hotelgasten.

‘Hij heeft vannacht weer zijn best gedaan en mag nu in een winkel zijn beloning uitzoeken. Zeg Jessica, wat zei die receptioniste nou eigenlijk over dit soort uitbuiting? Kunnen ze het aanzien, hun mooie kleine broertje met een oude blanke taart?’ Simone maakt voldoende duidelijk hoe zij er zelf over denkt.

Resoluut drukt Jessica de rokende peuk diep in een vochtig opgezwollen theezakje. ‘Ze zei dat het voor de jongen natuurlijk goed is als hij de mogelijkheid krijgt om te studeren. Daarvan profiteert de hele familie, en de gemeenschap. Ik vroeg haar ook of er volgens haar weleens echte liefde in het spel was. Toen ik dat zei, schoot ze bijna in de lach. Ze keek me aan met die enorme hertenogen en haalde haar schouders op. Meer wilde ze er niet over kwijt. Nou ja, het zijn volwassen mensen, toch...’